

Drage kolegice i kolege,
Srdačno Vas pozdravljam.
Dobro došli na predstavljanje knjiga Teorija brojeva i Number Theory.

Zahvaljujem akademiku Goranu Pichleru, tajniku Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti HAZU, akademiku Goranu Muiću, predsjedniku Odbora za Matematiku HAZU te profesoru Luki Grubišiću, pomoćniku pročelnika Matematičkog odsjeka PMF-a na vrlo lijepim uvodnim riječima. Zahvaljujem gospodinu doktoru znanosti Anti Žužulu, predsjedniku Upravnog odbora Školske knjige, akademiku Marku Tadiću te profesoru Filipu Najmanu na njihovim vrlo lijepim govorima. Žao mi je što profesor Ivica Gusić nije mogao biti ovdje s nama. Hvala mu na vrlo lijepom tekstu, te na brojnim savjetima koje mi je dao prilikom pisanja knjige, a također i tijekom protekla dva desetljeća zajedničkog vođenja Seminara za teoriju brojeva i algebru oko kojeg je okupljena vrlo aktivna i uspješna hrvatska grupa iz teorije brojeva.

Jako mi je drago da su knjige, nakon predstavljanja na Interliberu na Zagrebačkom velesajmu, Sveučilištu u Zadru, Matematičkom odsjeku PMF-a u Zagrebu te Zavodu za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Splitu, sada predstavljene i u Knjižnici HAZU. Zahvaljujem akademiku Goranu Muiću na inicijativi i angažmanu oko organizacije predstavljanja te službama HAZU na susretljivosti oko organizacije.

Puno je ljudi zaslužno za objavljivanje, najprije hrvatske verzije knjige Teorija brojeva 2019. godine, a potom i njezinog prijevoda Number Theory ove godine. Nije moguće sve ih spomenuti ovom prilikom. Ipak bih istaknuo recenzente knjige profesore Ivicu Gusića, Filipa Najmana i Matiju Kazalickog, koji su mi dali vrlo korisne primjedbe i sugestije na prethodne verzije rukopisa knjige, a bili su mi i od velike pomoći kod dotrjerivanja prijevoda. Zahvalio bih i kolegi Tomislavu Pejkoviću, koji je pomno pročitao cijeli rukopis hrvatske verzije knjige te me upozorio na mnoge manje ili veće pogreške i nepreciznosti, te sugerirao brojna poboljšanja teksta. Hvala i ostalim kolegicama i kolegama koji su mi slali svoje komentare i sugestije na pojedina poglavlja ili na cijeli rukopis prethodnih verzija knjige.

Hvala izdavaču knjige, uglednoj izdavačkoj kući Školska knjiga. Suradnju na knjizi sam započeo s prethodnim urednikom kolegom Gojkom Krivokapićem, a suradnja je uspješno nastavljena s urednicom knjige i prijevoda kolegicom Tanjom Djaković. Naslovnicu hrvatske verzije opremio je gospodin Marijan Zafron, a engleske verzije gospođa Tanja Pružek Šimpović. Zahvalio bih cijelom timu Školske knjige koji je bio angažiran oko izdanja knjige i njezinog prijevoda: glavna urednica Jelena Lončarić, direktorica školskog programa Matilda Bulić, kreativna direktorica Ana Marija Žužul, umjetnička direktorica Tea Pavić. Zahvalio bih još jednom gospodinu Anti Žužulu što mi je učinio veliku čast svojim govorom na današnjem predstavljanju.

Hvala svima Vama što ste došli na ovo predstavljanje, te ga uveličali svojom prisutnošću. Hvala Vam što ste prepoznali koliko me vesele ove knjige i sve vezano uz njih. Zahvaljujem i svojoj obitelji, a osobito supruzi Valentini, na strpljenju, potpori i razumijevanju tijekom pisanja knjige i rada na njezinom prijevodu.

Prethodni govornici su već puno toga rekli o knjigama. Pa bih ja ovom prilikom još rekao samo nekoliko riječi o engleskom prijevodu knjige. Pisanje knjige Teorija brojeva na hrvatskom jeziku mi je bila dugogodišnja želja i plan. Realizacija je ubrzana razgovorima s tadašnjim matematičkim urednikom Školske knjige, mojim bivšim studentom, kolegom Gojkom Krivokapićem, na nekoliko matematičkih skupova na kojima smo zajedno sudjelovali. S druge strane, o engleskom izdanju knjige nisam ranije ozbiljno razmišljao. Poticaj za nju je došao prvenstveno od kolege Attila Pethoa, mađarskog akademika, profesora na Sveučilištu u Debrecinu, čiji su me savjeti vodili u mojoj znanstvenoj i stručnoj karijeri još od našeg prvog susreta 1996. godine. Njegovi komplimenti hrvatskoj verziji knjige te mišljenje da knjiga zavrijeđuje biti dostupna širem međunarodnom krugu čitatelja, ponukali su me da ideju o prijevodu priopćim matematičkoj urednici Školske knjige kolegici Tanji Djaković. Ona je tu ideju prihvatila te se pobrinula oko realizacije. Veliki posao oko prijevoda opsežnog teksta obavila je prevoditeljica Petra Švob.

Budući da se radi o stručnom matematičkom tekstu, ostalo je naravno dosta posla oko dotjerivanja prijevoda. Tu su mi ogromnu pomoć pružile kolegice i kolege s našeg Seminara za teoriju brojeva i algebru, koje su detaljno čitale inicijalni prijevod pojedinih poglavlja te predlagale odgovarajuće korekcije. Također sam veliku pomoć imao i od nekoliko svojih međunarodnih suradnika. Tu bih istaknuo Yanna Bugeauda, Mihaija Cipua i Garyja Walsha. Njihova pomoć oko prijevoda, ali i kritičke opaske oko sadržaja knjige, doprinijele su da prijevod i engleska verzija knjige budu još kvalitetniji.

U odnosu na hrvatsku verziju knjige, u engleskoj verziji su ispravljene razne sitne pogreške koje su uočili čitatelji hrvatske verzije ili koje su uočene tijekom dotjerivanja prijevoda. Također su ažurirani neki dijelovi knjige s relevantnim rezultatima koji su se pojavili nakon objavljivanja hrvatske verzije. To se posebno odnosi na rekordne rangove eliptičkih krivulja te konstrukcije novih familija racionalnih Diofantovih šestorki, što je tema o kojoj sam u međuvremenu objavio nekoliko članaka s kolegama Matijom Kazalickim i Vinkom Petričevićem. Popis referenci je u engleskom izdanju dopunjen jednim dijelom s dodatnim referencama na engleskom jeziku tamo gdje su u hrvatskom izdanju bile dane samo hrvatske reference, a pored toga i s referencama na originalne znanstvene članke na mjestima gdje su u hrvatskom izdanju bile dane samo opće reference na odgovarajuće udžbenike ili monografije. I jedno i drugo je povezano s time da mi je za hrvatsku verziju bilo jasno da je za očekivati da će glavno čitateljstvo biti hrvatski studenti matematike, dok mi za englesku verziju nije baš jasno što očekivati tko bi sve mogli biti čitatelji; svakako se nadam da će to biti znanstvenici koji se bave teorijom brojeva, a ako kod njih naiđe na povoljan odjek, onda se možda mogu nadati se da će je preporučiti i svojim studentima. Za sada je knjiga prisutna u 40-tak knjižnica širom svijeta i ima naznaka da će se u idućoj akademskoj godini koristiti kao literatura na nekoliko međunarodnih sveučilišta. Već se koristi u Sjedinjenim Američkim Državama na Eastern Illinois University, gdje je kolegica Alejandra Alvarado od ove godine za svoj kolegij iz teorije brojeva zamijenila dosadašnji standardni udžbenik Niven-Zuckerman-Montgomery s mojom knjigom, te naručila 10 primjeraka knjige za svoje studente. Hvala joj!

Nadam se da će i jedna i druga verzija knjige biti čitane, te da će čitatelji u njoj naći ponešto zanimljivo i korisno. Bit će mi posebno drago ako nekom od mlađih čitatelja knjiga bude poticaj za ozbiljnije proučavanje teorije brojeva i njenih primjena. Bit ću zahvalan svima koji ukažu na nedostatke ili moguće pogreške u knjizi. Dosadašnje korekcije i dodatni komentari na obje verzije knjige dostupni su na mojoj internetskoj stranici. Pored toga, ta stranica sadrži i podatke o knjižnicama u kojima su knjige dostupne, poveznice na objavljene prikaze knjiga i ostale relevantne informacije.

Kao što piše na kraju predgovora obiju knjiga, hrvatska verzija je najvećim dijelom nastala 2018. i 2019. godine u Novigradu i Zagrebu, a moj dio posla oko prijevoda knjige obavio sam 2020. godine ponovno uglavnom u Novigradu i Zagrebu. Iako u Novigradu, mjestu mog djetinjstva, ne stignem provesti onoliko vremena koliko bih želio, tamo je nastalo dosta mojih znanstvenih i stručnih radova pa i velik dio ovih knjiga.

Napomenuo bih da su i hrvatska i engleska verzija knjige dostupne u Zagrebu u Srednjišnoj matematičkoj knjižnici, Gradskoj knjižnici i Knjižnici HAZU, a hrvatska verzija još i u nekoliko školskih knjižnica. Za ovo predstavljanje je Školska knjiga odobrila poseban popust, te se knjige mogu nabaviti po promotivnim cijenama. Ako netko želi potpis i posvetu na svoj primjerak knjige, rado ću to sada učiniti.

Hvala Vam na pozornosti i još jednom hvala svima što ste došli na ovo predstavljanje.